

En langt bedre vej

Af Ida Gammelmark Bøgh, stud. theol. Aarhus Universitet

Kristent Institut

Artiklen er udgivet i regi af Kristent Institut
og må frit videreformidles, blot det sker uforandret

Paulus' brev til menigheden i Korinth er højaktuelt for os at læse, når vi skal samtale om spiritualitet. Menigheden var stærkt influeret af gnosticisme, en filosofisk strømning der lagde vægt på erkendelse. I deres længsel efter frelse havde de i bogstaveligste forstand tabt hovedet, og deres gudstjenester var kaos. Paulus er formanende og søger at vejlede menigheden i, hvorledes de skal praktisere nådegaverne mv. Nærmest en afbrydelse i denne undervisning om nådegaverne finder vi i kapitel 13, også kendt som kærlighedskapitlet. Kapitlet indledes med ordene: "... Og jeg vil vise jer en langt bedre vej." Hvad er denne "langt bedre vej"? Kærlighed. Det kunne imidlertid lyde som et postmoderne mantra, der påberåber sig en modsat tolerance – sådan én der tolererer alt, hvad der menes, så længe det ikke bliver ment for meget. Men denne kærlighed, som Paulus skriver om, er kærligheden når den taler og går: Kristus. Altså kunne man argumentere for, at Paulus' spiritualitet ikke handler om "hvad" eller "hvordan", men altid om "hvem". Jesu identitet har forrang for hans aktivitet, hvor sidstnævnte er det, som man umiddelbart mærker eller ikke mærker. Menigheden i Korinth havde bevæget sig væk fra relationen – de spurgte: "Hvad skal jeg gøre?" - i stedet for: "Hvem skal jeg gå til?" Og netop derfor er Korintherbrevet så aktuelt for os i dag: Mulighederne er mange, og det er svært at navigere i. Det bibelske råd (hvis jeg må tage mig den frihed) er at fokusere på *hvem* man tilbeder, og knapt så meget på *hvordan*. Med disse ord har jeg lyst til at indlede denne artikel, i hvilken jeg vil fortælle om min egen vandring i grænselandet mellem det kontemplative og det karismatiske, og give et bud på, hvorfor og hvordan man kan favne begge dele.

Frelsen er frelseren

Man kunne spørge sig selv, hvorfor en kvinde, der er frelst gennem en karismatisk frikirke, er så glad for den kontemplative spiritualitet. Mit svar er ret enkelt – jeg var kontemplativ, før jeg vidste det, og jeg fandt blot nogle i historien at følges med. Og med netop den erfaring har jeg lyst til at drage opmærksomheden fra mig selv og over på Kristus. I kristendommen er frelsen frelseren selv. Ikke nogle handlinger, ikke bestemte ord, ikke en teologisk

retning. Under Kristus er alt samlet, alt er Ham underlagt. Og alt for længe har kirken været optaget af hvordan vi gjorde tingene, hvorledes det blev formuleret, hvordan det oprindeligt var. Alt dette er vigtigt, men aldrig må vi glemme, at kristendommen i sin smukke enkelthed kan opsummeres i tre ord: Jesus er frelseren. Han er hos os gennem dage, hvor der er mørkt, og dage, hvor lyset er blændende. Derfor beror vores frelse sig ikke på, hvorvidt vi kan lide bibelmeditation eller rytmisk lovsang, stilhed eller samtale: Alene nåden, alene vores frelser er fundamentet og sikkerheden i vore liv. Alt for mange er intimideret af den stemning, der kan skabes til et karismatisk møde: musikken er høj, prædikanten taler hurtigere og højere i mikrofonen, hænder skal rækkes op – gerne inden der er talt til tre. De bliver intimideret fordi de måske føler sig forkerte, utilstrækkelige, kedelige. Ligeledes kan andre blive utrygge ved for regelret liturgi, alvor og højtidelighed. Man kan synes, at der mangler liv eller glæde. Problemet er når vi dømmes noget indre på et udtryk. Aldrig vil jeg vove at karakterisere en pinsegudstjeneste for overfladisk, blot fordi jeg kan føle mig malplaceret i den. Og præcis samme ærbødighed bør man have overfor mennesker, der udlever deres tro i kirker, som har et radikalt andet udtryk end vores. Kun Gud kan se hjertet og bedømme dets hengivenhed. Vores arbejde er at finde vores vej i hengivenheden, finde vores måde at være mere optaget af Kristus, mere end den måde vi tilbeder på.

I lyst og nød

Ligesom året følger sæsoner følger vores liv dem også – ligeså vores trosliv. Der er foråret, den nye begyndelse, solopgangen efter mørke. Der er sommertiden, hvor alting føles let og ligetil, ja, hvor selv nætterne er lyse. Der er efteråret, der har en grundstemning af melankoli, eksistentiel tvivl og eftertænkksomhed. Og vi gennemgår alle vintre, sjælens mørke nat, hvor dagene er korte og grå, og hvor nætterne er lange og kolde. I pinsekirken har vi en gennemarbejdet og tilgængelig teologi for især troslivets sommer og forår. Mere mangelfuld er den for tider med tvivl, håbløshed, mørke og magtesløshed. Og ligesom vi går i forskelligt tøj afhængigt af hvilken årstid det er, således ændres

vores måder at søge Gud på efter vores sjæls tilstand. Jeg kan være bekymret for, at hvis vi ikke favner mangfoldigheden i den kristne traditions åndsrigdom, så taber vi mennesker i svinget – for hvem har brug for at høre om livsglæde og taknemmelighed, når ens indre liv ligger i ruiner? I vores godt 100 år gamle pentecostale tradition har vi ikke praktiseret askesen eller tidebønnen eller stilheden særlig flittigt. Måske har der været en tendens til at fordømme den katolske og ortodokse kirke som religiøse institutioner – men ikke desto mindre rummer de erfaringer om troslivet, som vores nye tradition endnu ikke har erfaret. Som et barn er vi stadigvæk; vi må lære af vore rødder. Vigtigst må vi lære det, fordi vores kirke rummer virkelige mennesker med virkelige liv. Og fordi vores Gud rummer alle sæsoner, bliver hos os i dem, lader sin nåde bestå i dem. Vi giver ganske enkelt et fejltagtigt Guds billede, hvis vi ikke tør lade vær med at give "quick-fix"-svar på komplekse situationer. Nogle gange skal vi bare være stille. Jesus er hos os i lyst og i nød. Derfor skal det kontemplative og karismatiske komplementere hinanden. Apostlen Jakob skriver: *"Lider nogle blandt jer ondt skal han bede; er nogen glad, skal han lovsynge."* Forskellige livssæsoner vil kalde på forskellige stier til Gud.

Åndelig akustik

Man kan spørge sig selv, hvorledes man så hjælpes til at fokusere mere på Kristus end på liturgien, andagtens forløb eller ordene, der bedes med. Jeg tror personligt, det handler om åndelig akustik. Akustik er et vidt begreb, men holder man sig til rum-akustikken, så handler det meget bekendt om, hvorledes en vis udtryksform (musik, tale, teater) lyder i et givent rum. Det er ikke et entydigt begreb, og det afhænger af flere ting. Men de fleste ved, at der i et klassisk kirkerum er en god klang, som blandt andet skyldes, at der er højt til loftet. Hvis man overfører dette på os mennesker kunne man spørge sig selv, om der ville være en smukkere klang, længere efterklang og betydeligt bedre akustik i vores kirker, hvis vi havde lidt højere til loftet når det gjaldt kontemplativ spiritualitet – og også det karismatiske. Hvilke smukke toner vores alles Jesus kunne forenes i. Rent praktisk handler det om

at gå fra en teologi, der har "hvad" som omdrejningspunkt, til en teologi, der altid først spørger ind til "hvem" tilbedelsen henvender sig til. Min egen praktiske erfaring af dette er, at min profetiske gave er blevet mere sund og virkningsfuld efter jeg gennem en krise stiftede bekendtskab med min kristne arv. Det er det stærkeste eksempel på, hvorledes Guds rige er et både/og, og meget sjældent et enten/eller, når det gælder mere eller mindre perifere emner.

Den danske forfatter Karen Blixen skrev, at Gud undte selv den mindste skabning at blive sig selv. Os selv bliver vi i mødet med Kristus, men hvis vi er for optaget af, hvordan det møde skal foregå eller se ud, så mister vi mange på vejen til evig salighed. For mens "hvad" skiller os ad, da forener vores "hvem". Det ansigt, som vi skal se ind i en dag, er vor Herres. Han kommer næppe til at spørge os, om vi foretrækker vækkelsesmøder eller højmesser, stilhed eller snak, salmer eller moderne musik, Hillsong eller Taizé. Derimod vil han stille os spørgsmålet, hvad vi gjorde med Ham. Det er mit bedste og stærkeste argument for både at rumme det kontemplative og det karismatiske – at det, når alt kommer til alt, er fuldstændigt ligeegyldigt. Kredser vores liv om Kristus, om at ære Ham og elske Ham i medgang og i modgang indtil døden os forener, så er alt godt. Dét er den langt bedre vej, som Paulus skriver om. Det er dén vej, der er et værn mod splittelse, både indeni og i menighederne, jvnf. Paulus' højsang af kærligheden.¹

Afsluttende kommentarer

Nok argumenterer jeg for en enkel teologi, men jeg ønsker at understrege, at jeg er klar over kompleksiteten i spørgsmålet om karismatik og det kontemplative. Det vigtigste er for mig, måske en smule polemisk, at skubbe til den danske frikirke – og særligt mit eget ophav, pinsekirken – når det handler om en mangfoldig spiritualitet.

---

¹ 1.Kor.13